

Humberto Rivas. *Huellas*

***Huellas* o la memòria de la Guerra Civil**

Rivas porta uns quinze anys ocupat amb un nou treball titulat «Huellas», un projecte entorn les imatges de la Guerra Civil espanyola, on mostra les petjades en llocs i persones que van patir aquella contesa.

Aquesta tria d'imatges és una important contribució al dol per les víctimes de la Guerra Civil espanyola. Els paratges en runes i els retrats serveixen per evitar l'amnèsia d'allò que el vent de la història podria esborrar sense remei.

L'exposició, està constituïda per un conjunt ben divers, però unitari, que apareix lligat a través d'un fil conductor, la guerra i la petjada en el temps sobre les persones i els paisatges. Amb el silenci de les seves fotografies ens parla de l'espai vacant de la vida, en el que ara són els seus residus. Perquè les cadires buides, les portes cegues, els paredons, els racons enrunats, parlen per criatures ja absents. Els éssers que van transitar pels escenaris que ell fotografia tot just encara sobreviuen entre les restes, perduda ja la memòria. Les fotos de Rivas no han commemorat mai records ni circumstàncies, només s'han limitat a il·luminar amb llum retrospectiva algun hàbitat on, els fets i les persones, van succeir-se en la història. En les imatges d'aquesta mostra persisteixen el silenci i l'anonimat, units pel pas del temps. Un temps impregnat de dolor, poblat pel record dels danys infligits i soferts, un temps d'ofenses i de presons habitat per espectres i dimonis. Un passat que reclama l'exercici de la memòria i l'assistència pietosa, però no hipòcrita, de l'oblit.

Belchite, 1998

Vida i obra de l'artista

Humberto Rivas (Buenos Aires, 1937)

Humberto Rivas neix a Buenos Aires (Argentina) el 1937. L'any 1951 inicia els seus estudis de dibuix i pintura, que aviat comença a compaginar amb la fotografia. L'any 1969 abandona la pintura per dedicar-se plenament a la fotografia, i el 1976 es trasllada a Barcelona, ciutat on s'estableix. Des d'aleshores desenvolupa activitats com a professor en diversos centres i universitats d'Espanya, Portugal i Argentina.

Ha participat en nombroses exposicions col·lectives, entre les quals destaquen al nostre país, *La ciutat fantasma*, a la Fundació Joan Miró (1985); *To be and not to be*, al Centre d'Art Santa Mònica (1990); *Musa Museum*, al Palau de la Virreina de Barcelona (1992), i *Barcelona a vol d'artista*, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (1994). Se sumen a aquestes mostres, diverses exposicions individuals en galeries com l'Antonio de Barnola de Barcelona (1994), o la Malborough de Madrid (1998), així també en diferents museus com ara l'IVAM (1996) o el Centro Galego de Arte Contemporáneo de Santiago de Compostela (1999).

Humberto Rivas ha rebut el Premi de les Arts Plàstiques Ciutat de Barcelona (1996) i el Premi Nacional de Fotografia (1997).

L'obra d'Humberto Rivas va arribar a Barcelona el 1976, en plena transició cap a la democràcia, fugint de l'ambient de violència i desaparicions que es començava a viure al seu país d'origen. De seguida, Rivas es va començar a relacionar amb el món artístic i, particularment amb els fotògrafs de la generació dels anys setanta, per a qui va ser un referent. En aquell moment, impulsava l'esperit de ruptura i l'experimentalisme militant dins del gènere fotogràfic la revista madrilenya *Nueva Lente*. En aquest context, Humberto Rivas va aportar noves propostes que mostraven la realitat d'una manera directa i pura, allunyada de la manipulació fotogràfica. La seva arribada va marcar la fotografia de creació a Catalunya, i més tard, a la resta del país.

Humberto Rivas va començar a exposar en diverses galeries de Catalunya. L'any 1990 és seleccionat en l'exposició *To be and not to be*, presentada al Centre d'Art Santa Mònica de Barcelona. Aquesta va ser una de les exposicions més ambicioses i transcendentals que es van fer a l'època de la recuperació democràtica. El seu discurs qüestionava íntegrament la fotografia com a llenguatge i pretenia equiparar l'escena internacional a la nostra.

Humberto Rivas mostra en les seves fotografies una passió per dos gèneres: el retrat i el paisatge, així com una preocupació per les petjades que el pas del temps deixa tant en els rostres i en els cossos com en els indrets.

La fotografia d'Humberto Rivas no pretén captar el món ni copsar un instant sinó que mira de construir una imatge. El fotògraf treballa bàsicament amb una càmera de plaques que necessita temps d'exposició molt llargs, en les preses d'exterior utilitza una brúixola per mesurar els efectes de llum en el moment exacte d'enregistrar la imatge i compona tan retrats com paisatges com si es tractés d'un treball d'estudi.

Les seves fotografies causen aquella sensació que Freud anomenava «el sinistre» la qual ens produeix una inquietud que genera una visió inesperada de les coses conegudes i familiars, quan aquestes se'ns presenten amb una aire familiar i aliè però sense haver canviat el seu aspecte habitual.

Els retrats d'Humberto Rivas, en primer pla, completament frontals i sense fons, de vegades d'esquenes o amagats darrere d'una màscara, oscil·len entre allò humà i allò que és autòmat, entre allò animat i allò que és inanimat. Per això produeixen aquesta sensació d'estranyesa. Els seus retrats frontals de persones i entorns, sense gest i sense fons, són retrats secs, sobris, en blanc i negre. Els seus títols no porten mai cognoms, solament noms propis i amicals.

Les seves imatges són senzilles, d'un minimalisme radical, però a la vegada estrictes, potents i intenses.

Presentació de l'exposició

Lluís Permanyer (Barcelona, 1939)

Periodista, assagista. Va estudiar la carrera de dret, però s'ha dedicat des de molt jove al periodisme, va col·laborar a «Destino». És el cronista de Barcelona per antonomàsia, ho certifiquen els articles que publica des del 1987 a La Vanguardia. Uns crítics i altres elogiosos, es caracteritzen per una reveladora capacitat per a relacionar el present de la ciutat amb la seva història.

Ha guanyat els premis Luca de Tena (1969) i Ciutat de Barcelona de periodisme (1987). Interessat per l'art, ha publicat, entre d'altres, Miró, noranta anys (1984), Tàpies i la nova cultura (1986), Brossa per Brossa records (1999).

Catàleg de l'exposició

Huellas. Humberto Rivas.

Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 2006.

Textos: Lluís Permanyer i Nelly Schnaith

Descripció física: 21 x 21 cm.; 88 p., 46 il. b/n.

Itineràncies d'arts visuals arreu de Catalunya

El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, des de la Direcció General de Cooperació Cultural, està desenvolupant una nova línia d'activitats consistent en la promoció d'exposicions itinerants d'art contemporani arreu de Catalunya en col·laboració amb els ajuntaments.

El **Programa de Circuits i Difusió Cultural** de la Direcció General de Cooperació Cultural té en gira les mostres següents:

Chillida. Codis. Maig 2006 - Desembre de 2007.
Exposició de gravats poc coneguts d'Eduardo Chillida.

Joan Miró. La metàfora de l'objecte.

Març 2007 – Març 2008.

Exposició d'una selecció de vint-i-cinc escultures a partir d'objectes quotidians

Humberto Rivas. Huellas. Nov. 2006 - Abril 2008.
Exposició de fotografia relacionada amb la Guerra Civil espanyola.

OVNI. Arxius de l'Observatori. Març - desembre de 2007.
Selecció de programes de vídeo a partir del fons dels Arxius Ovni.

Peces de Col·lecció. En preparació, itinerarà a partir del febrer de 2008.
Exposició col·lectiva (de pintura, escultura, gravat...) que incideix en el paper de les galeries en la difusió de l'art català.

Trobareu més informació a la web: <http://cultura.gencat.net/cooperacio>.